

Resebrev - januari 2010. Vi korsar Atlanten & angör Sydamerika!

Miss Blue lämnar Kap Verde

2 januari lämnade vi Kap Verde-öarna och fortsatte söderut, även denna gång tillsammans med Kairos och Miss Blue. Vindprognoserna var mycket bra och vi trodde till och med att vi skulle klara av de så kallade "doldrums" utan alltför mycket motorgång.

Doldrums, eller hästlatituderna som de en gång kallades, är stiltjebältet som finns runt ekvatorn och där skeppen förr kunde bli liggande i veckor. Hade man kreatur ombord dog då många av dessa, därav namnet hästlatituderna. Egentligen heter det ITCZ, dvs InterTropical Convergence Zone.

Idag kan man ta hjälp av tekniken och försöka passera där stiltjebältet är som smalast.

Det blir givetvis en avvägning, beroende på vart man skall sedan, hänsyn måste också tas till vind och ström på andra sidan ekvatorn. Samtidigt är området känt för sina "squalls", det vill säga åskväder, med korta, intensiva regnskurar.

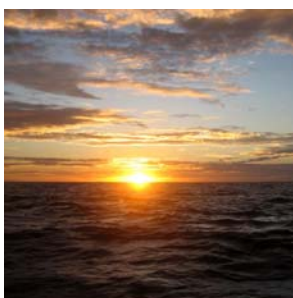
Vi fick i alla fall en vindmässigt bra start och gick snabbt rakt söderut de första dygnen.

På vårt fjärde dygn gjorde vi vår snabbaste dygnsdistans någonsin, 148 Nm på 24 timmar!

Dagen innan vår avsegling var det fullmåne vilket gav oss ljusa, fina nätter i början. Även om vi hade mulet i flera dagar var himlen under natten ljust grå, en enorm skillnad mot de kolsvarta kvällstimmarna.

Kairos på Atlanten

Man hinner fundera och vi hittar hela tiden små, men betydelsefulla, förbättringar som vi genomför. Allt för ett så bekvämt boende som möjligt och för säker, men ljudlös, förvaring av saker. Senaste exemplet var mjuka delen av ett kardborreband som monterades i skåran för ruffluckan vilket gjorde både att den blev tätare men också att den slutade slamra, något vi har irriterat oss på i flera år och ofta stoppat med pappersbitar och liknande. Det är de små detaljerna som gör det, som någon klok person sa.

När vi lever ute till havs har vi vår sjökoj i salongen och ingen sover i akterruffen. Förpiken är som vanligt förråd så vi mer eller mindre lever i salongen, och i sittbrunn såklart. Det gör naturligtvis att det blir dammigare än vanligt, mat hamnar på durken m.m. Paradoxen är att vid grov sjö håller vi både skylighter och ventiler stängda så ventilationen blir urusel. Märks tydligt i samband med matlagning och när man skall försöka röja upp lite. En dag när jag beklagade mig lättade kapten på den bakåtvända doradeventilen i förpiken så att jag skulle få genomvädring nere i båten. Det skulle han inte ha gjort! 10 minuter senare fick vi en rejäl sjö över fördäck och vatten sipprade ner genom ventilen in i förpiken. Någon gång i framtiden kanske vi löser även det problemet!

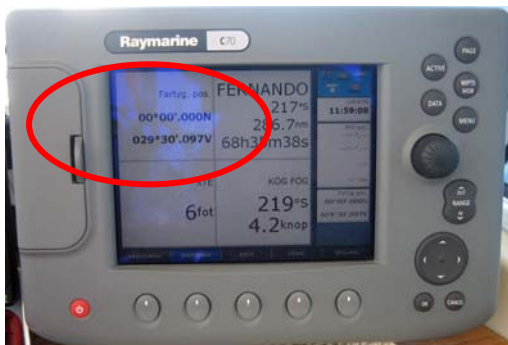
Så ryckte det i fiskelinan och kapten var snabbt på akterdäck. Han vevade och vevade och först såg vi hur det hoppade ganska långt bakom båten och när den kom närmare visade sig en vackert blå fisk. Ju närmare den kom desto fler färger visade den upp, det är nämligen så den gör när den blir upprörd, guldmakrillen, och nu hade vi fångat vår första! Ca 80 cm lång och tre kilo tung var denna praktfulla hanne. Kroken åkte direkt tillbaka i vattnet då detta är fiskar som lever i livslånga parförhållanden så honan kanske cirklade runt nära båten. Nyfångad och smörstekt med potatismos och aioli till så blev det jättegott.

Köttet är ljus och fast och påminner om kyckling i smaken.

Ett par dagar senare fick vi både en storögd tonfisk (ja, den heter så, bigeye tuna) och en bonit (skipjack tuna) på kroken så nu stoltserar även vi med skalper, dvs. fiskstjärtar, på tork i targabågen. Vi hade flera napp som vi tappade, bland annat en tungviktare som, efter att kapten kämpat ett bra tag, lyckades slita sig men vi var inte ledsna för det. Så stora fiskar vill vi inte ha, men visst hade det varit roligt att veta vad det var för något!

När vi kom in i doldrums lystes natthimlen under flera nätter upp av blixtar från oväder runt omkring oss. Vi fick ett antal squalls över oss, dvs små oväder med mycket regn i. Dessa kunde man i viss mån styra undan för med hjälp av radarn men visst var det härligt att få vår saltstänkta, och från Kap Verde neddamnade, båt ordentligt avspolad. I början hade vi vind med oss och kunde segla men så småningom blev det motorgång. Vi hade nog tur, eller bra hjälp från vår väderguru därhemma, för efter bara 35 timmars motorgång kom vinden tillbaka, lagom tills vi skulle passera ekvatorn.

Måndagen den 11 januari klockan 12.59:08 UTC passerade vi ekvatorn i strålende väder.

Något sedvanligt dop i tjära och fjädrar, utfört av Neptun, var inte aktuellt då sådant bara kan göras om någon ombord tidigare har gjort passagen. Det hade vi nu inte utan fick hitta på en lösning själva. Vi skålade i rosa champagne precis när ekvatorn passerades. Därefter blev det dopp i det illblåa, trettiogradiga Atlantvattnet vilket vi ansåg fungerade som dop.

Nydöpta fick vi påfyllning av champagnen och då visade det sig att Neptun inte alls glömt oss utan skickat sina hälsningar! Kapten fick ett intyg över bravaden och undertecknad försågs med en stilig dopattest som minne.

Nydöpt!

Efter tolv dagar till havs var det en skön känsla när det dök upp tre gråa knölar borta vid horisonten. Knölarna växte och blev, några timmar senare, till öar vid Fernando de Noronha, ett naturreservat ca 200 Nm utanför nordöstra Brasilien. En ögrupp med 21 öar, där vi bara fick ankra längs en liten kuststräcka på huvudön. Öarna har en lång och brokig historia, men är sedan 1988 nationalpark och idag bor här ca 2 500 personer. Med sitt rika djurliv, kristallklara vatten och fina sandstränder anses det idag vara ett av Brasiliens vackraste resmål och det är hit brasilianarna själva gärna åker på semester.

Fernando de Noronha med sin klippa

Lokalt lunchställe

På promenad i byn

Sedan sommaren 2008 kan man som seglare också klarera in i landet här, något som underlättat för de båtar som kommer över Atlanten. Mycket enkel och smidig hantering, med vänlig och hjälpsam personal på plats. Allt gjordes på ett ställe och berörda myndigheter kom helt enkelt dit istället för att vi skulle åka runt!

Vi hade tidigare läst både att alla besökare betalar en miljöavgift och att det anses dyrt att komma hit. Hur dyrt fick vi nu veta! Varje person som besöker ön betalar drygt 150 SEK per dag, från dag 2. Det är väl ok, men dessutom fick vi betala en båtavgift på 600 SEK per dag för att ankra utanför hamnen! Så dyra hamnavgifter betalar vi ju inte ens i den finaste marina så man kan inte låta bli att undra om det är så att man inte vill ha hit båtturister. Avgiften är statligt beslutad och inget som man bestämt i den lilla hamnen. Avgiften gällde båtar som var över 10 meter, mindre båtar betalade bara en tredjedel av priset. Ankarplatsen var dessutom utsatt för visst swell så gungigt blev det. Det uppvägdes i viss mån av den fina omgivningen med bland annat sköldpaddor som simmade förbi båten.

Vanligt träd på öarna

Ankarplatsen, och den lilla hamnen

Main Street

Bankomat fanns vid flygplatsen och dit fick man ta bussen. Killen på marinakontoret var snäll och gav oss pengar till bussen. Färden gick genom den mysiga huvudbyn med sina färgglada hus, stundtals på vägar som knappt hade ansetts farbara hemma i Sverige. Vi fick en första blick av ön och påföljande dag åkte vi runt och kikade ordentligt. Vad man främst slås av är vänligheten man möter överallt. Allt från fiskegubbarna som tipsade om bästa ankarplatsen och den hjälpsamme hamnkaptenen till busschauffören som kollade att vi got rätt buss hem och alla människor vi mötte i vardagen.

En dag tog vi bussen till viken Baia do Sueste på andra sidan ön. Till en rund vik med bara en liten öppning ut mot havet. Här var vattnet riktigt varmt och en organisation driver ett projekt med uppfödning av vissa sköldpaddsorter. Vad som gör det unikt är att här snorklar och simmar man bland både sköldpaddor, hajar och tropiska fiskar. En fin upplevelse då man kom riktigt nära dessa djur.

Här sam vi bland sköldpaddor

På Fernando de Noronha finns en liten ö där sköldpaddor kläcks varje kväll under några månader, en vik där hundratals delfiner hoppar och leker varje morgon och massor av klart vatten som är perfekt att snorkla och dyka i. Kort sagt massor för den som gillar vattenliv.

Ödlor fanns här också

De vänliga människorna, atmosfären, den avslappnade levnadsstilen och den charmiga bebyggelsen gjorde att vi direkt trivdes och gärna hade velat stanna här ett bra tag. Den höga avgiften satte tyvärr stopp för det så efter bara tre dagar på ön var det dags att fortsätta.

Vi hade nu insett hur långa avstånden är och efter vår färd över Atlanten, då vi seglat ca 2 500 Nm, var vi lite mätta på segling. En sådan segling motsvarar vad många familjeseglare seglar på en flera år så det finns också lite saker som behöver fixas på båten. Inga stora eller allvarliga grejer men visst blir det slitage. Vi gick därför inte så långt söderut som Salvador utan nöjde oss med att gå in till kusten vid nordöstra Brasilien. Nisse på Kairos fortsatte söderut så sista kvällen på Fernando de Noronha blev ett avsked. Alltid lika tråkigt men en seglares vardag, man möts och skiljs. Nisse träffade vi i Mogán redan för ett år sedan, vi har haft mycket roligt ihop och upplevt både vardag och fest tillsammans.

Den sista etappen av Atlanten, en tvådagssegling, blev en transportsegling för nu ville vi bara komma fram. Att få njuta av att ha kommit över, faktiskt angjort en ny kontinent på egen köl, ta hand om oss och båt och få uppleva allt detta nya var något vi såg fram emot.

Vårt mål låg mellan Natal och Recife, den lilla byn Jacaré, belägen mellan Cabedelo, en mindre stad med fina stränder, och João Pessoa, en av de större städerna i regionen. Vi rundade udden vid Cabedelo och gick in i floden Rio Paraíba. 7 Nm uppströms ligger Jacaré, där man skulle kunna ankra tryggt och slippa swell. Till vår förvåning möttes vi av pontonbryggor och det visade sig att för två år sedan hade ett par franska killar startat en marina här.

Marinan har en hemsida, även på engelska:

www.marina-jacare-village.com/ingles/entrada_ingles.htm

För ca 110 SEK per natt låg vi här och då ingick vatten, el och internet! Vi fick tillgång till en liten pool och här fanns tvätt, bageri och en liten supermarket. Det blev inte sämre när vi till kvällen strosade bort mot yachtklubben och den musik vi hörde. Den kom från en strandpromenad som kantades av restauranger, små hantverksbutiker och ett oändligt folkvimmel. Här kan vi nog trivas! Det visade sig senare att hit åker man för att se på solnedgången. Med floden i fonden går solen vackert ner och speglar sig i vattnet vilken den inte gör på många ställen i Brasilien.

Strandpromenad med butiker

I väntan på solnedgången

Här har man gjort en stor grej av det och den kände saxofonisten Jurandy do Sax spelar varje kväll Ravels Bolero och Ave Maria under tiden som solen dalar och himlen färgas röd.

Det finns även små stånd som säljer lokala smårätter vilket vi provat på några gånger, bl. a. tapioka, en sorts pannkaka med fyllning som äts som mat eller efterrätt.

Nu ska vi bara anpassa oss till brasiliansk tid. Vi har flera gånger vridit tillbaka klockan men kroppen har inte riktigt hängt med. Inte så lätt heller när det ljusnar klockan fem på morgonen och blir kolsvart redan klockan sex på kvällen. Ett exempel var vår första kväll, visserligen lite trötta, då Ritva på Miss Blue erbjöd oss en sängfösare efter att vi utforskat byn. När vi kollade klockan var den bara 19.00! Och vi som trodde det var sent.

Det blev taxi in till Cabedelo för incheckning och därefter besök på Carrefour där vi främst frossade i frukt och grönsaker, något vi inte sett ordentligt sedan Kanarieöarna.

Här på södra halvklotet är det sommar nu, semesterperiod och högsäsong är från jul och fram till karnevalen i mitten av februari. Det märks, här är varmt och en helt annan luftfuktighet än vi är vana vid. Temperaturen i vattnet är 30 grader och det är också temperaturen i luften - på natten! På dagarna har vi 5-10 grader till. En svag bris fläktar ofta skönt men vissa nätter står luften still. Tar väl en stund innan man anpassar sig. Det är ju en våldsam kontrast till de rapporter vi får hemifrån, denna den kallaste vintern på 25 år i Sverige, om vi förstått det rätt.

Main Street i lilla Jacaré

Så kom då beskedet jag fasat för. Under hela vår Atlantsegling har det känts i magen varje gång jag kopplat upp oss med HF-radion för att hämta mail. Nu slapp jag få beskedet den vägen, men bara några dagar efter att vi angjort brasilianska fastlandet ringde mamma och berättade att min pappa hade gått bort. Inte oväntat, jag var ju hemma och sa farväl i november men det gör lika ont ändå. Något av det svåraste med att vara långseglare är just dessa stunder, man känner verkligen hur långt borta man är. Känslan av maktlöshet är stor när ens nära och kära är ledsna och man skulle vilja ta dem i sin famn.

Från Jacare går ett smalspårigt tåg så att man cirka en gång i timman kan åka antingen norrut till Cabedelo eller söderut till João Pessoa. Tåget kostar bara 2 SEK enkel resa! Vi tillbringade en heldag i Cabedelo bland mängder av små marknadsstånd och "hål i väggen" där man sålde allt mellan himmel och jord eller bedrev cykelverkstad, rakstuga och en mängd andra verksamheter vi inte begrep så mycket av.

Bebyggelsen i Cabedelo är oftast 1-2 våningar och ju närmare stranden vi kom desto finare blev husen. Men även i dessa kvarter såg man kor som betade på små obebyggda plättar. Härliga sandstränder mötte oss vid det turkosgröna havet. Titt som tätt stod små stånd som sålde drycker och smårätter. Massor av försäljare gick omkring och erbjöd glass, vatten, solskydd, solglasögon, nötter, ballonger och liknande.

På en trevlig restaurang längs strandpromenaden fick vi för första gången uppleva hur portionerna är här. Vi tyckte rätterna var dyra, förklaringen låg i att de var för fyra personer! Det fanns också halvportioner för två personer. Fat efter fat bars in och mätta blev vi.

Restaurang med fin utsikt!

Kokosmjölk svalkar gott

På tåget patrullerade poliser, troligen i avskräckande syfte. Dessa var försedda med batonger men pratade med folk och var vänliga. Annat var det när vi klev av tåget här i Jacaré och såg tre militärpoliserna på motorcykel. Plötsligt tvärvände de och styrde mot en kille på cykel. Innan de var av motorcyklarna hade de dragit pistoler och killen trycktes upp mot en stenvägg. Vi valde att snabbt svänga in på vår gata så vi vet inte hur det hela slutade.

Då marinan i Jacaré drivs av fransmän är det förstås många franska båtar som går hit. När vi låg här pratade flera av våra båtgrannar bra engelska också. En dag kom det in ca 20 båtar till. Det var deltagarna i den franska seglingen "Les iles du Soleil" som hade ett stopp här på sin väg till Amazonas (läs mer om deras resa: www.ilesdusoleil.eu).

Den kvällen blev det brasiliansk fest i hamnen med typisk mat, caipirinha (förstås), liveband och dansuppvisning av en folklöregrupp.

Dansen avslutades med att dansarna plockade upp folk ur publiken och jag fick dansa samba så svetten yrde.

En annan dag tog vi tåget till João Pessoa, en storstad med 650 000 invånare, bara en kort bit härifrån. Vårt lilla tåg hamnade i östra delen av staden och turistinformation fanns i den västra delen. Det var också där alla populära stränder fanns så vi tog en buss tvärs genom staden. De östra delarna var gamla och gav ett slitet och rörigt intryck. Så mycket bättre blev de inte i väster även om här fanns en del modern bebyggelse och fina sandstränder. Storstäder är ofta svåra att få grepp om och den lilla del av João Pessoa, där vi vandrade runt hela dagen, gav ett rörigt intryck. Något som bidrog till det är säkert att varje hus svarar för att anlägga trottoar utanför sin tomt och med en salig blandning av gammalt och nytt, bostäder och butiker, högt och lågt, pågående byggnationer och ödetomter så blev trottoarerna på många håll därefter.

Däremot är det inget fel på den vänlighet som vi gång på gång stöter på. På väg tillbaka till båten skulle vi ta bussen. Problemet var att vi inte visste var och på busshållplatserna fanns ingen information. Jag frågade en tjej som svarade "er buss går här". Perfekt, bara för oss att vänta. En stund senare fick tjejen sällskap och hennes kompis visste att vi stod på fel sida, så vi bytte hållplats. Väl där hörde ett par personer att vi sa Cabedelo och tyckte då att det var bättre att vi gick en bit så kunde vi gå på rätt buss direkt och dessutom slippa dubbel avgift. Vi förstod inte riktigt var man menade så en gammal man vid busshållplatsen följde helt enkelt med oss till rätt hållplats, 1 km bort. Det kan man kalla omtanke!

Något jag lovat mig själv varje gång jag stött på sådan vänlighet är att den dagen jag är tillbaka i Sverige skall jag agera så varje gång en turist behöver min hjälp. Man blir så otroligt tacksam när människor bjuder på sin egen tid och hjälper till!

Marinan ordnade utflykter, bland annat för de franska seglarna i "Les iles du Soleil", men vi var välkomna att följa med. Det gjorde vi en dag och åkte med på en heldagsutflykt in i landet. Det blev ett brokigt sällskap i minibussen, en chaufför som bara pratade portugisiska, en guide/tolk som kunde franska men ogärna pratade engelska, några fransmän och vi, fyra svenskar. Till vår lycka var en av fransyskorna bra på engelska och erbjöd sig på stående fot att översätta åt oss, vilket hon gjorde resten av dagen. Blev lite lustiga situationer när vi besökte olika ställen och visades runt av någon som berättade på portugisiska, vår guide översatte till franska och därefter fick vi en egen översättning till engelska!

Tapioka, killen sköter 12 pannor!

Färden gick först söderut genom grönskande, bördiga landskap. Längs kusten ganska platt men ju längre västerut vi kom ju mer kuperat blev det. På landsbygden såg vi emellanåt större inhägnader med kor annars var det, precis som i städerna, en ko, häst eller åsna ståendes här och där på vägrenar, ödetomter och överblivna gräsplättar. Någon gång helt lös men oftast med ett snöre om halsen som i sin tur var fastsatt i marken. Vi stannade för fika vid den lilla byn Cajá, som längs vägen hade mängder av tapiokastånd, innan färden gick vidare på allt mindre och sämre vägar.

Till Alagoa Grande, en prydlig, halvstor stad som gav ett välmående intryck. Här besökte vi en trevlig spannmålsmarknad och fick smaka på råsocker och kika runt bland produkterna. Man sålde även torkad fisk, tobak och diverse andra livsmedel. Vi köpte brasiliansk couscous som vi skall testa någon dag.

Rörsocker var sött men torrt!

Strax utanför staden låg Cachaca Volúpia, som var vårt mål för dagen. En spritfabrik! Här tillverkar man cachaca som är ett destillat på sockerrörssaft. Stor del av tillverkningen är rent hantverksmässig men givetvis statligt kontrollerad. Precis som grappa smaksätts den med olika fruktsmaker men framförallt används den som den är i nationaldrycken caipirinha som görs på socker, lime, cachaca och mängder med krossad is. Det finns också en lagrad variant som nyttjas som Brasiliens svar på konjak. Vi smakade på flera olika.

I destilleriet

Smaksättning av färska frukter

Provsmakning!

Cachaca Volúpia

Själva gården var väldigt mysig och man drev även en restaurang så här hade vi vårt lunchstopp, då vi åt typiskt brasiliansk mat. Vid sidan av borden var hängmattor uppsatta och vi var flera som passade på att vila en stund efter maten.

Därefter gick turen brant uppför tills vi kom till den lilla bergsstaderna Areia, med 27 000 invånare, som klättrade längs bergssidan. Här hade man sin storhetstid när flera stora plantager som odlade sockerrör omringade staden.

Fin utsikt i Areia

Teatro Minerva

Hus i kolonialstil

Vi besökte ett gammalt, vackert hus som idag var konstmuseum. Här fanns stadens enda murade skorsten så man kunde stoltsera med en öppen spis. Utsikten var förstås fin från dessa höjder. Teatro Minerva, som är en av de äldsta i Brasilien, var också belägen i ett av de gamla husen från kolonialtiden och väl värd ett besök.

30 januari lämnade "Les îles du Soleil"-seglarna hamnen. En av dem lyckades ställa till det ordentligt i den ström som uppstår varje gång vattnet går in eller ut i floden. Just nu är det kraftig springflod/ebb så vattnet strömmar våldsamt. Fransmannen drev ned mot nästa brygga och slet loss eller fastnade i andra båtars förtöjningar, inte en gång utan två. Äventyret slutade lyckligt för de inblandade båtarna men pontonbryggan fick stryk. Visst blir man lite orolig själv när vattnet strömmar som det gör just nu men vi sitter stadigt fast i flera bottenfästen och om ett par dagar är det värsta över. Det blev inte bättre av att det till kvällen hördes en kraftig smäll och riggen plötsligt ramlade ner på den trimaran som låg för ankar lite framför oss. Lyckligtvis bärgade man riggen och släpade in den till land innan vi gick och la oss.

Heléne @ seaQwest

Solnedgång i Jacaré, till tonerna av Ravels Bolero på saxofon